

УДК 72.012

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТУВАННЯ ЦЕНТРІВ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Петько М. С.¹, студ.; Харченко К. С.², к. т. н., доц.

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

petkomasha0@gmail.com; katerinaharchenko75@gmail.com

Постановка проблеми. Внаслідок війни в Україні військові, що повертаються з військових операцій, часто стикаються з фізичними, психологічними та соціальними проблемами, які потребують комплексної підтримки та реабілітації. В Україні стартував проєкт «Реабілітація травм війни в Україні», який є складовою Національної стратегії безбар'єрності, що запущена за ініціативою першої леді Олени Зеленської. Проєкт реалізує велика команда експертів, до якої входять представники Міністерства охорони здоров'я України, Національної служби здоров'я України (НСЗУ), Міністерства у справах ветеранів, Міністерства соціальної політики, Офісу Президента України, радника-уповноваженого Президента з питань безбар'єрності, Школи реабілітаційної медицини Українського католицького університету (УКУ), Українського центру охорони здоров'я. Спільні зусилля дозволять прискорити побудову в Україні якісно нової ефективної системи реабілітації, яка базуватиметься на таких принципах, як доказова медицина, мультидисциплінарний підхід та впровадження Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.

В місті Дніпро є багато лікарень, де пацієнти можуть пройти курс лікування, тому потрібно створювати більше реабілітаційних центрів, які допоможуть людям реабілітуватися після лікування. Як наголосила дружина Президента, з 24 лютого перед українцями постало безліч нових викликів та випробувань. Серед них наслідки повномасштабної війни для психічного здоров'я. Як показало дослідження від компанії «Градус», проведене влітку 2022 року, понад 70 % українців відчувають стрес чи сильну нервозність.

Мета дослідження. Розглянути сучасні тенденції розвитку реабілітаційних центрів, функціональне-зонування та особливості проєктування внутрішнього простору реабілітаційних центрів.

Результати дослідження. Реабілітаційні центри мають ряд напрямків допомоги. Розвиток фізичної реабілітації включає в себе робототехніку, віртуальну реальність та інші передові методи та технології для поліпшення фізичної форми та мобільності військових. Психологічна підтримка та терапія мають велике значення для військових, які стикаються з травмами та стресом. Розвиток програм психологічної підтримки і лікування ПТСР є важливою перспективою. Використання спорту та СПА в реабілітації може бути ефективним способом відновлення фізичних та психічних функцій.

Проєктуючи комплекси у міста Дніпро та області треба враховувати що, реабілітаційні центри розробляються з різними функційними зонами для забезпечення комплексного підходу до відновлення та відпочинку пацієнтів. У реабілітаційному центрі потрібно раціонально поєднати такі зони: медичну, фізіотерапевтичну, психологічну та психотерапевтичну, спортивну, медитативну, житлову, адміністративну, соціальну та зону прийому їжі. Медична зона призначена для проведення медичних обстежень та консультацій. Вона включає лікарські кабінети, лабораторії та інші медичні приміщення для встановлення діагнозу та розробки індивідуальних планів реабілітації. Фізіотерапевтична зона має фізіотерапевтичні процедури та заняття фізичною терапією. Тут можуть бути розташовані басейни для

водної терапії, зал для фізичних вправ, апарати для фізіотерапії, масажні кабінети і т. д. Психологічна та психотерапевтична зона призначена для психологічної підтримки та терапії. Вона може включати психологічні кабінети для індивідуальних консультацій, групові заняття, а також кімнати для релаксації та медитації. Спортивна та фізична активність має тренажерні зали, спортивні майданчики, зони для йоги, піших прогулянок та інші місця для фізичних вправ. Важливою частиною реабілітації є правильне харчування. Ця зона включає в себе ресторани або кафе, де готують здорову та дієтичну їжу, враховуючи індивідуальні потреби пацієнтів. Зона відпочинку і релаксації створена для відпочинку пацієнтів. Вона може включати сади, тераси, відкриті або закриті басейни, спа-центри, солярії та інші місця для релаксації. Зона житлова створена для тимчасового перебування пацієнтів, та зона для перебування сім'ї пацієнта. Успішна реабілітація часто вимагає ефективної комунікації і співпраці з родичами та близькими. Соціальна та громадська зона може включати кімнати для спілкування, громадські зали, бібліотеки, інтернет-кафе і т. д. для створення можливостей для соціальної активності та спілкування між пацієнтами. Адміністративна, офісна, господарська призначена для адміністративної роботи, організації прийому пацієнтів, обліку та планування програм реабілітації та допоміжних приміщень [1–2].

Внутрішній простір реабілітаційного центру відіграє важливу роль у забезпеченні комфортного та сприятливого оточення для пацієнтів, сприяючи їх відновленню та психологічному благополуччю. Щоб досягти бажаної спокійної атмосфери в інтер'єрі реабілітаційного центру, варто вибрати лаконічність та сучасний дизайн, комбінувати натуральність та технологічність. Чіткі лінії, правильні форми, відсутність масивних великих деталей, оздоблення натуральними матеріалами, багато озеленення, ергономіка меблів створюють відчуття впорядкованого простору у медичному закладі. Модульні меблі дозволяють практично миттєво змінювати простір так, як потребує кожна конкретна ситуація. Завдяки розміщенню живих рослин людина не відчуватиме, що прийшла до лікарні, а настрої загальною буде кращим. Рекомендується використовувати нейтральні та спокійні кольори, такі як м'які відтінки блакитного, зеленого та бежевого, які сприяють розслабленню та умиротворенню. Освітлення також відіграє у дизайні інтер'єру реабілітаційного центру важливу роль. Необхідно забезпечити достатнє природне освітлення у приміщеннях, а також передбачити можливість регулювання інтенсивності освітлення залежно від потреб [3].

Висновки. Реабілітаційні центри є важливим елементом стратегії відновлення, які допомагають людям відновитися після травм, операцій та хронічних захворювань, покращуючи якість їхнього життя не тільки в Україні, а і в світі. Реабілітаційні центри розробляються з урахуванням раціонального поєднання зазначених функційних зон, для забезпечення комплексного підходу до відновлення та відпочинку пацієнтів.

Список використаних джерел

1. Деякі питання реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2022 році: постанова від 29.12.2021 № 1440 [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1440-2021-%D0%BF#Text>
2. Лінда С. В. Архітектурне проектування громадських будівель і споруд. Львів : Вид-во Національного університету «Львівська політехніка», 210. 711 с.
3. Нойферт Э. Строительное проектирование. Изд-во «Архитектура-С», 2009. 560 с.

4. Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я : закон України від 03.12.2020 № 1053-IX [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1053-20#Text>

5. Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні : закон України від 06.10.2005 № 2961-IV [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-15#Text>

6. 8 правил дизайну інтер'єру успішної медичної клініки [Електронний ресурс]. URL: <https://maimmo.com/dizajn-i-mebel-dlya-stomatologicheskikh-klinik/8-pravil-dizajna-interera-uspeshnoj-meditsinskoj-kliniki>

УДК 711.4.025

МОЖЛИВОСТІ ТА ОБМЕЖЕННЯ 3D-ДРУКУ ДЛЯ СТВОРЕННЯ АРХІТЕКТУРНИХ ФОРМ ТА ВІДНОВЛЕННЯ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

Ровенський Г. В.¹, студент; Ковальчук О. П.², канд. арх., доц.
Придніпровська державна академія будівництва та архітектури
1rovenskiygleb@gmail.com; 2kovalchuk.oleksandr@pdaba.edu.ua

Постановка проблеми. Наслідки надзвичайних ситуацій, таких як стихійні лиха, війни та техногенні катастрофи, можуть призвести до значних руйнувань міського середовища. Традиційні методи будівництва та відновлення архітектурного середовища часто є повільними, дорогими та трудомісткими, що робить їх непрактичними для швидкого відновлення після таких подій. 3D-друк в архітектурі з'являється як революційна – перспективна інноваційна технологія.

Мета дослідження. Метою дослідження є аналіз можливостей та обмежень 3D-друку для створення архітектурних форм та відновлення міського середовища у надзвичайних ситуаціях в умовах України.

Результати дослідження. 3D-друк в архітектурі володіє низкою переваг, які роблять його цінним інструментом для створення архітектурних форм та відновлення архітектурного середовища міст України після надзвичайних ситуацій:

- Швидкість: технології архітектурного 3D-друку можуть значно прискорити процес будівництва та відновлення міського середовища, дозволяючи швидко зводити тимчасове або постійне житло, інфраструктуру та інші необхідні споруди.

- Ефективність: 3D-друк може значно зменшити витрати на будівництво та відновлення міського середовища, використовуючи менше матеріалів та зменшуючи потребу в робочій силі.

- Гнучкість та точність: 3D-друк дозволяє створювати складні та індивідуальні архітектурні форми, які важко або неможливо створити за допомогою традиційних методів будівництва.

- Персоналізація: 3D-друк може бути використаний для створення персоналізованого житла та інших об'єктів, які відповідають конкретним запитам, смакам та потребам замовників.

- Автентичність: архітектурній 3D-друк може бути використаний для відновлення культурної спадщини – реставрації архітектурних деталей, відновлення пошкоджених історичних будівель та пам'яток.